

KUTSESTANDARD

Elektroonikaseadmete tehnik, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Elektroonikaseadmete tehnik, tase 4	4

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Elektroonikaseadmete koostaja, tase 4	4
Elektroonikaseadmete remontija, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus Elektroonikaseadmete koostaja kutseala koosneb kolmest kutsest: kahest osakutsest moodustuv elektroonikaseadmete koostaja, tase 2; kahest osakutsest moodustuv elektroonikaseadmete koostaja, tase 3 ja kahest osakutsest moodustuv elektroonikaseadmete tehnik, tase 4. Elektroonikaseadmete tehnikud töötavad tavapärastel tööstusettevõtetes, kus koostatakse ja valmistatakse elektroonikakooste või neid sisaldavaid tooteid. Elektroonikaseadmete tehnik, tase 4 on oskustöötaja, kelle töö on elektroonikakoostude valmistamine, häälestamine, remontimine ja vigade otsimine kogu tootmisprotsessi ulatuses vastavalt etteantud dokumentatsioonile, nii seeriatootmises kui väikeseeriate ja prototüüpide valmistamiseks. Elektroonikaseadmete tehnik, tase 4 kasutab tööoperatsioonidel erinevaid töövõtteid ja seadmeid. Ta juhendab vajadusel kaastöötajaid ja väikest töögruppi.
A.2 Tööosad A.2.1 Testimine ja mõõteseadmete töö kontrollimine 1. Mõõtmine 2. Mõõteseadme töö kontroll ja seadistamine A.2.2 Elektroonikaseadmete valmistamine 1. Elektroonika- ja kaablikoostude valmistamine 2. Käsijootmine elektroonikaseadmete valmistamisel A.2.3 Elektroonikakoostude visuaalsete ja funktsionaalsete vigade tuvastamine 1. Vigade tuvastamine 2. Vea põhjuste tuvastamine A.2.4 Elektroonikaseadmete remontimine 1. Funktsionaalsuse ja nõuetele vastavuse taastamine 2. Dokumenteerimine

A.3 Töö keskkond ja eripära

Elektroonikaseadmete tehnik töötab eritingimustele vastavates siseruumides, kus võib olla nõutud eririietuse kasutamine. Töö eripäraks võib olla töötamine väikeste detailidega, mis eeldab head nägemist ja värvide eristamist. Tema töökeskkond on seotud elektriõhuga ja ta võib oma töös kokku puutuda kemikaalidega.

A.4 Töövahendid

Elektroonikaseadmete tehniku peamiseks töövahenditeks on arvuti ja arvutijuhitavad seadmed (sh testseadmed), käsitööriistad (sh elektrilised, pneumaatilised jm), mõõteriistad (sh elektrilised jm) ja koostu valmistamiseks mõeldud abivahendid (nt koostefikstuur), tehniline dokumentatsioon ja normdokumendid (standardid, juhendid).

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Elektroonikaseadmete tehniku töö eeldab loogilist mõtlemist, analüüsivõimet, nii paindlikkust kui rutiinitaluvust, liigutuste täpsust.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

4. taseme elektroonikaseadmete tehnikuna töötavad tavapärastel inimesed, kellel on erialane kutsekeskharidus või keskharidus ja oskused on omandatud töökohal või täiendusõppes.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Elektroonikaseadmete tehniku enamlevinud ametinimetused on veaotsija, häälestaja, tehnik, seadistaja ja remontija.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Elektroonikaseadmete tehnik, tase 4 kutse taotlemisel on tuleb tõendada kompetentsid B.2.1-B.2.4 ja B.2.5 (lääbiv kompetents).

Elektroonikaseadmete koostaja, tase 4 osakutse taotlemisel tuleb tõendada kompetentsid B.2.1-B.2.3 ja B.2.5 (lääbiv kompetents).

Elektroonikaseadmete remontija, tase 4 osakutse taotlemisel tuleb tõendada kompetents B.2.4. ja B.2.5 (lääbiv kompetents).

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Testimine ja mõõteseadmete töö kontrollimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. kontrollib toote vastavust dokumentatsioonile, kasutades selleks vajalikke mõõteriistu; 2. kontrollib ja seadistab mõõteseadmeid, testseadmeid ja -süsteeme ning vajadusel tööriistu, lähtudes tööjuhendist. Teadmised: 1) mõõteriistade ja testseadmete liigid, kasutusvaldkonnad ja tehnoloogilised nõuded; 2) elektrilised ja mitteelektrilised suurused (pinge, pikkus, kaal jm) ja mõõtühikud (volt, amper, oom, meeter, kilogramm jm); 3) kalibreerimise, vastavushindamise ja taatlemise mõisted.	
B.2.2 Elektroonikaseadmete valmistamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Koostab elektroonika- ja kaablikoostud vastavalt toote dokumentatsioonile, tuginedes koostule kehtestatud kvaliteedikriteeriumitele ning IPC J-STD-001, IPC-A-610 ja IPC/WHMA-A-620 või samaväärsetele standarditele. 2. Loeb elektriskeeme ja muud tehnilist dokumentatsiooni. 3. Käsitseb ja valmistab jootmiseks ette elektroonika komponente ja materjale.	

4. Teeb käsijootmist, järgides tööjuhendit, toote dokumentatsiooni ja/või IPC J-STD-001, IPC-A-610 või samaväärsete standardite elektroonikakooste puudutavaid kvaliteedikriteeriume ning kasutades erinevaid käsijootmise tööriistu.	
Teadmised 1) erinevad elektroonika komponendid; 2) kaabli- ja juhtmeköidiste või -koostude koostamise protsessid; 3) mehhaanilise koostamise protsessid (neetimine, kruvimine, liimimine, pressimine, keevitamine); 4) IPC J-STD-001, IPC-A-610 ja IPC/WHMA-A-620 või samaväärsete standardite nõuded; 5) jootmisprotsessis kasutatavad materjalid ja nende omadused (IPC J-STD-002 kuni 006 või samaväärsete standardite kohaselt).	
B.2.3 Elektroonikaseadmete visuaalsete ja funktsionaalsete vigade tuvastamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Hindab visuaalselt elektroonikakoostu komponentide ja koostu vastavust nõuetele. 2. Tuvastab elektroonikakoostu nõuetele mittevastavad ja vigastatud komponendid, kasutades mõõtmistulemusi ja elektriskeemi. 3. Tuvastab vea põhjuse elektroonikakoostus vastavalt elektriskeemi funktsionaalsetele ja visuaalsetele nõuetele.	
Teadmised: 1) IPC-A-600, IPC-A-610 ja IPC/WHMA-A-620 või samaväärsete standardite nõudeid; 2) tüüpilised skeemitehnilised lahendused.	
B.2.4 Elektroonikaseadmete remontimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. taastab elektroonikakoostu funktsionaalsuse ja nõuetele vastavuse, arvestades IPC 7711/21 või samaväärsete standardite nõudeid ja juhiseid; 2. dokumenteerib tööprotsessi nõutud parameetrid ja kõrvalekalded.	
Teadmised: 1) IPC 7711/21 või samaväärsete standardite nõuded ja juhised; 2) tootmisdokumentidele esitatavad nõuded; 3) tootmisprotsessi erinevates osades kasutatavaid dokumendid	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.5 Elektroonikaseadmete tehniku kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. järgib tööprotsessi, jälgib ja hoiab kvaliteeti ning tootlikkust; järgib töövahendite hoolduspõhimõtteid; 2. mõistab tootmise üldist korraldust ja saab aru oma rollist tootmises; 3. kasutab oma töötsooni eesmärgipäraselt ja hoiab selle korras (5S põhimõtted); lähtub tootmise tõhususe ja mõjususe parendamise meetodikast (nt LEAN ja six sigma); kasutab materjale ja töövahendeid heaperemehelikult ja säästlikult; 4. järgib töökeskkonna ja tööohutuse nõudeid (sh jäätmete sorteerimine), kasutades töökaitsevahendeid ja ohutuid ning ergonoomilisi töövõtteid; 5. lähtub ESD ja RoHS põhimõtetest; 6. veendub kasutatavate mõõte- ja töövahendite nõuetele vastavuses, jälgides märgistuse olemasolu (kalibreerimist tõendavad märgistused); 7. kasutab erialaterminoloogiat, saab aru ja täidab juhenddokumentidest tulenevaid nõudeid; järgib organisatsioonis kehtestatud dokumenteerimise nõudeid; 8. kasutab elektriskeeme, mehhaanika- ja koostejooniseid, mõistab tehniliste parandustööde arhiveerimise vajalikkust edaspidise töö seisukohast; 9. osaleb meeskonnatöös; 10. pakub välja parendusi ja uuendusi; kasutab arengu- ja koolitusvõimalusi; 11. kasutab arvutit vastavalt Digipädevuste enesehindamiskaala (lisa 1) tasemele "Iseseisev kasutaja";	

12. kasutab ühte vabalt valitud võõrkeelt (soovitavalt inglise keelt) tasemel A2 (lisa 2 „Keelte oskustasemete kirjeldused“).

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	08-10022023-1.3/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Karin Andressoo, Enics Eesti AS Milko Milatskov, Stoneridge Electronics AS Arno Kolk, Elektroonikatööstuse Liit Mart Ronk, Pärnumaa Kutsehariduskeskus Andres Ojalill, Tallinna Polütehnikum
3. Kutsestandardi kinnitaja	Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	21
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	10.02.2023
6. Kutsestandard kehtib kuni	01.11.2023
7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7421 Elektroonikaseadmete mehaanikud ja hooldajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Electronic Equipment Technician, EstQF Level 4
Inglise keeles	Electronics assembly operator, EstQF level 4
Vene keeles	Сборщик электронных устройств
C.3 Lisad	
Lisa 1 Digipädevuste enesehindamise skaala	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	